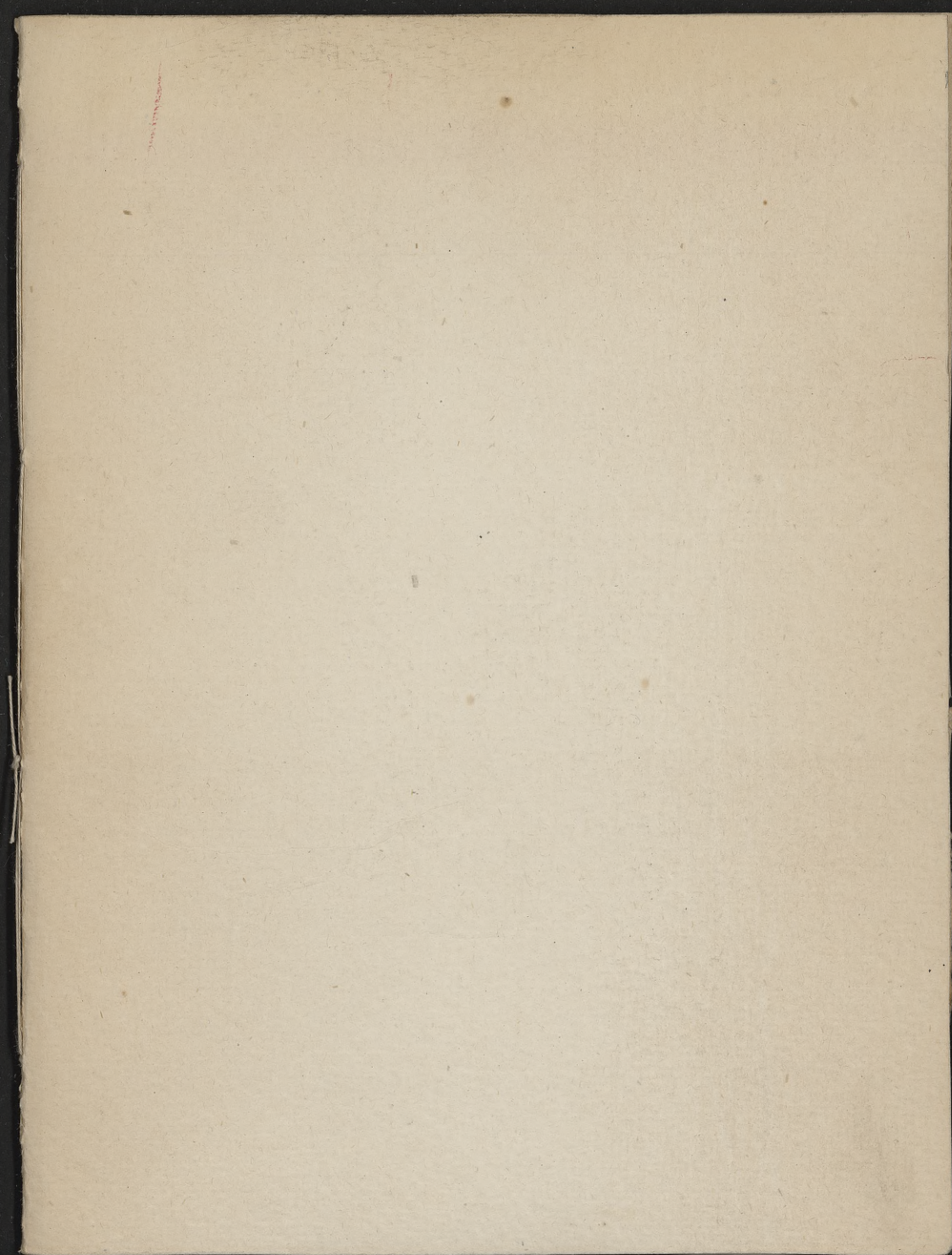
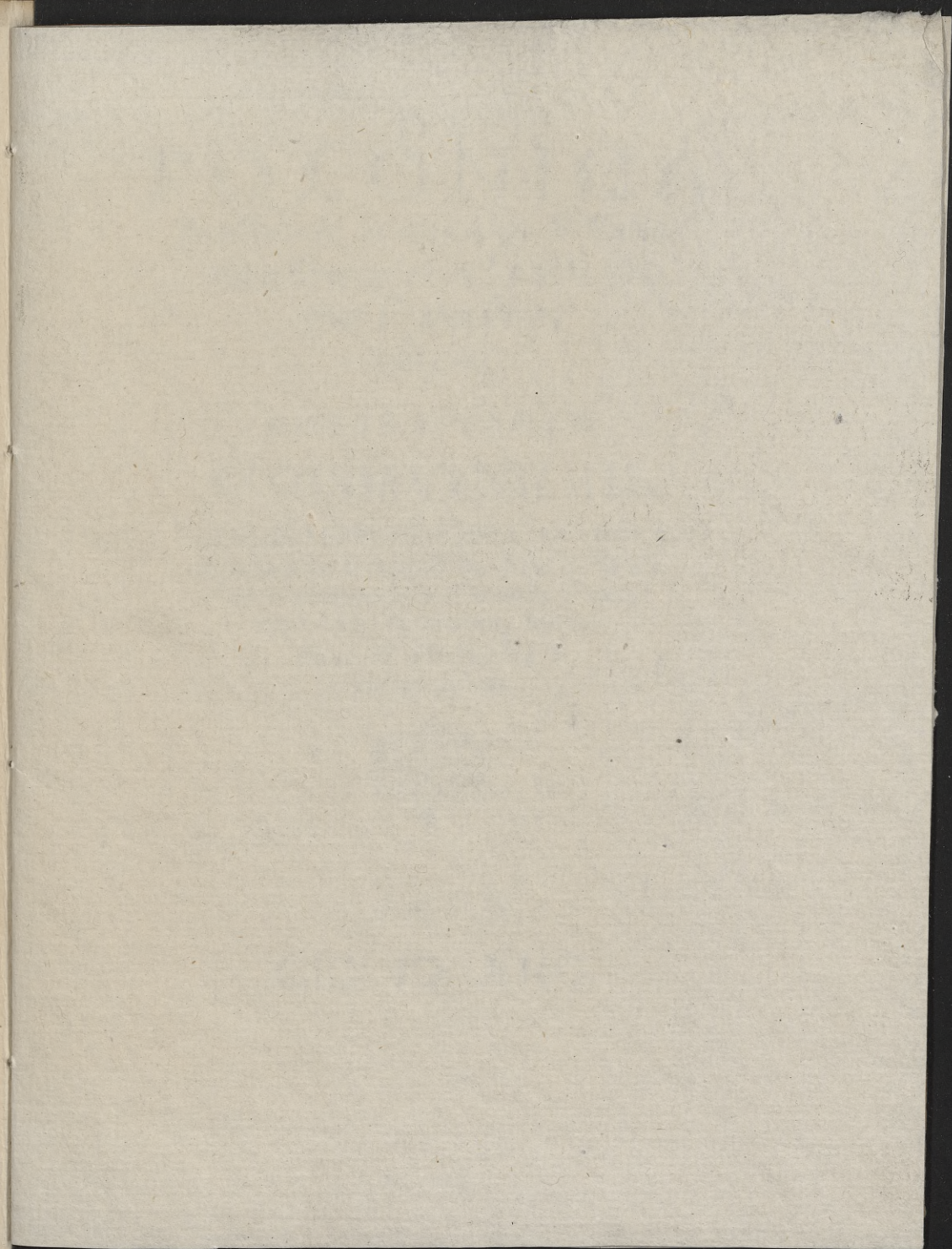
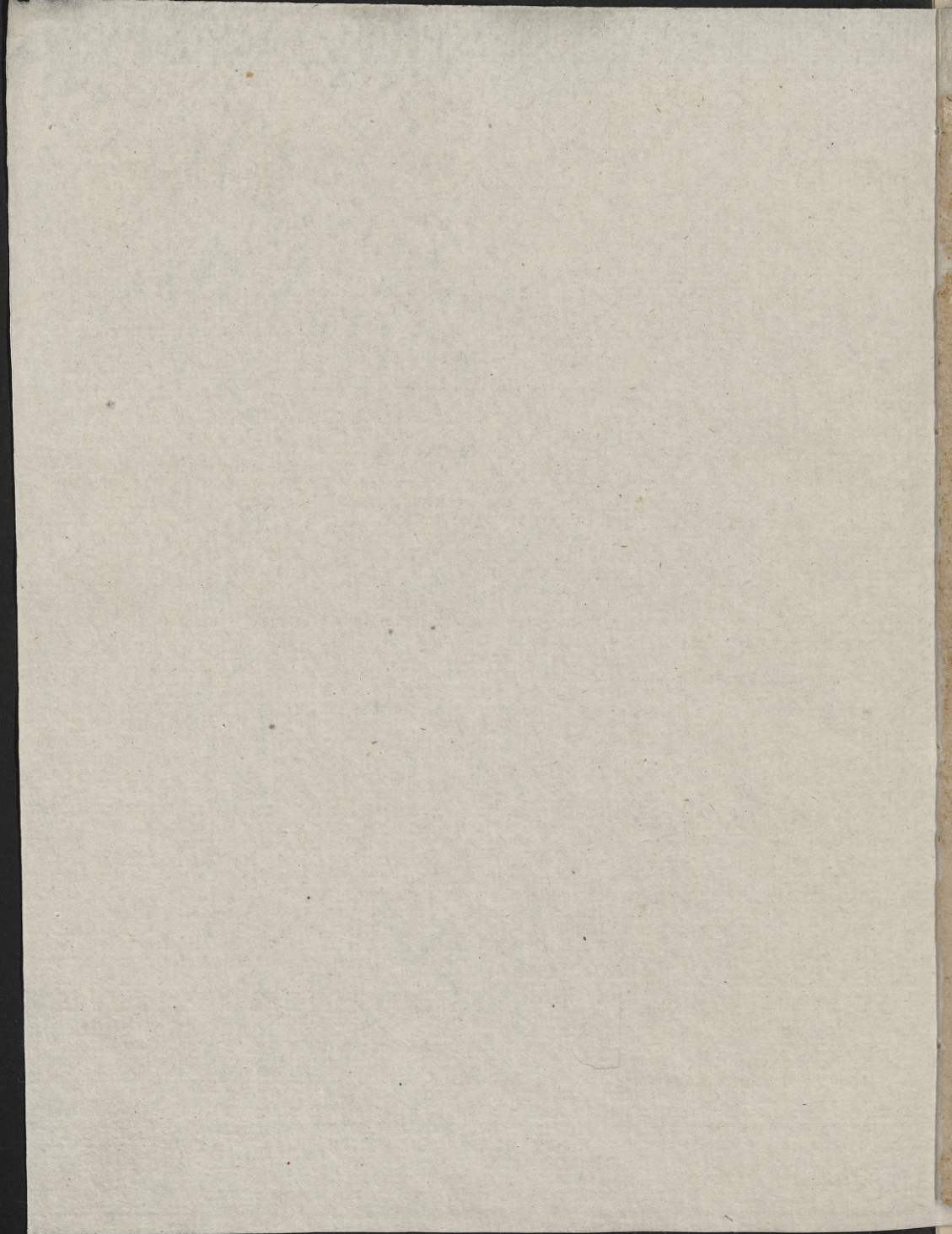

Cim. 5291

^{DE}
POLONICA

Electione, in comitijs VVarfa-
uiensibus, anni 1587. acta: &
quæ secuta sunt;
vsq; ad

CORONATIONEM

SIGISMUNDI III.

Die 27. Decembris Gregoriani, quæ ipsis fuit
dies Ioannis Euangelistæ, in ferijs Natali-
tius: nobis verò, 17. Decemb. Domi-
nica III. Aduentus; solenni
more & modo, Craco-
uiæ, peractam.

Cim. Ge. 5291

ANNO

CIO IO XIIC.

R. de & C. L.
D. George
Mylio.

1587. 282

5. W. 198

POLONICA

Electio in comitatu V. et
m. et c. et c. et c.
que hinc sunt
v. et c.

CORONATIONEM

SIGISMUNDI III.

Die 17. Decembris Gregorianae quae ipse fuit
des Jours de l'année, in l'année de l'année.
et: nona vero, et Decembris, Domi-
nus I. H. Augustus, solent
in: et modo, et c.

ANNO

CIO IS XIC.

LN POLONIA, rebus humanis exempto rege Stephano, præcipuos regni ordines, VVarſauiam, archiepiscopus Gueſnenſis, Stanislaus Carnicouius, regni primas, conuocauit: vt de loco, tempore, & modo electionis noui regis, & pace ac tranquillitate publica, interregni tempore conſeruanda, conſtituerent. Vbi inter cæteros articulos, hi quoque, tametsi poſtea minimè ſeruati, communi procerum qui aderant conſilio, ſanciti ſunt: vt rex nouus, non niſi de vnanimi omnium ordinum conſenſu & concordibus ſuffragijs electus & comprobatus, publice renūcietur. ac ſi quis factiones alere, vel dona & munera noui regis eligendi cauſa accepiſſe, vel alias practicas exercuiſſe depræhendatur, pro hoſte patriæ habendum eſſe. Promittunt etiam, ſe vulnera exorbitantiæ, vt nominant, tam priuata quam publica, etiam ciuitatum ſublaturus eſſe, antequam ad electionem progreſſum fuerit. Semota ex theſauris regijs Sigismundi & Stephani, & alia Reipublicæ bona per externos occupata, regni Theſaurario reſtitui iubent. archicancellario Zamoiſcio imperium ſummi ducis exercituum regni, abrogant: & Herbordo cuidam officium illud, in finibus regni, in Volhinia, Podolia, & reliqua Ruſſia excubandi cum 3000. equitum commendant. — Regi inter cæteros articulos in coronatione proponendum eſſe, vt decretum de proſcriptione Chriſtophori Shorouij aboleat, eumq; in integrum reſtituat. Hæc ex Stanislai comitis à Gorca & Shorouiorum fratrum ac cæterorum in eo conuentu præſentium voluntate tum, abſente cancellario, & alijs, conſtituta ſunt.

Electioſis vero comitia, VVarſauiam, ad diem 30. Iunij Gregoriani, ſeu 20. noſtri, indiſta, ad quæ multi pro-

ceres armati, & præsidij equitum ac peditum mediocribus muniti, accesserunt. inter quos, Ioannes Zamoiscius archicancellarius, prope Colum seu domum conuentibus procerum in campo cis Vistulam, dimidio à VVarfauia milliari, destinatam; castra metatus est. Huic capitales cum Sborouiorum familia, ob Samuelem Sborouium, capitis supplicio, iussu regis, affectum, inimicitiae intercedebant. quibus dirimendis: & disputationibus de Articulis in proxima superiore conuocatione VVarfauiensis sancitis (quorum aliquos in præiudicium sui factos Zamoiscius & ipsi coniuncti improbabant) & Lithuanorum legatis, Vistula fl. à Polono Senatu semotis, ad communes cum Polonis deliberationes aggregandis: & Grauiaminibus prouinciarum ac ciuitatum cognoscendis: aliquot hebdomadarum tractationes, irritò exitu consumptæ: antequam ad electionem ventum est.

Lithuani se non ad bellum, sed ad liberam & pacificam noui regis electionem profectos ostendebant. Ideoq; nisi arma prius deposita, & controuersia sedata, & grauiamina illorum sublata, & iura ac libertates suæ redintegrata essent, in Senatum Polonorum venire recusabant. questi Liutoniæ gubernationem Lithuanis debitam; Cancellariam, & alia officia, multipliciter per Polonos turbari: regem Stephanum ipsis non consentientibus electum & coronatum esse: sicut & proxima superior conuentio VVarfauia ipsis inscijs instituta fuisset, &c.

BORVSSI, multis nobilibus ac benemeritis bona sua eripi; varias exactiones & Telonea, in aquis & terra institui; dignitates & officia, præteritis indigenis, conferri externis: causas notabiles extra Borussiam in regni comitijs, non adhibito Borussorum consilio, sæpè decidi; iura terrarum Borussiae in dubium vocari; moneram non probam cudi; collegio VVarmiensis ius electionis liberum adimi; à rege Danico ciuitatis Dantiscanae naues, ob Rei-
publi-

publicæ Polonæ priuatis debita, detineri, & alia questi sunt. Rigenſes, religionem Auguſtanæ confeſſionis, intruſis contra expreſſam cautionem ſibi à rege Stephano datam, leſuitis labefactatam, reſtitui; & ſolam in vrbe conſeruari: priuilegia Reipublicæ, ſublatis ambiguſ clauſulis, quæ in contrariam ſententiam, ab ea, quam ipſi ex verbis colligant, alij detorquerent; proprijs & perſpicuis verbis ſcripta confirmari: caſtellum ad Dunæ oſtium excitatum remoueri: aliæ prouinciæ & ciuitates alia flagitabant. Tandem vero hæ prouinciarum & ciuitatum querelæ omnes in ſuſpenſo relictæ; & proclamata tertio Auguſti pace publica, poſtridie exterorum regum legati audiſunt.

Præcipui autem competitores regni, primùm ex familia Auſtriaca, Erneſtus, Matthias & Maximilianus, Rodolphi Imperatoris fratres, fuerunt. quos Cæſaris Rodolphi, Philippi Hiſpaniæ regis, Electorum imperij omnium legati, Poloniſ commendabant, & partibus ſuis addiſtos in maiore Polonia Stanislaum comitem Gorcanum, & totam Sborouiorum familiam, cum magna prouinciæ illius nobilitate, habebant.

Sigifmundo autem, Ioannis III. Suecorum regis, & Catharinæ Iagelloniæ filio, addiſſima Poloniæ Regina matertera fuit, quæ magno ſtudio proceres, vt eum Regem crearent, ſollicitabat. cui, eximia familiæ Iagelloniæ in Rempublicam Polonam merita præcipuè ſuſfragabantur, & fauorem apud multos conciliabant, vt iure quodammodo regnum illi tribuendum eſſe videretur. Tertius erat Theodorus magnus Moſcouiæ Dux, qui vniuerſam ditionem ſuam, à ſinibus Liuoniæ ad mare Caſpium pertinentem, adiuncturum ſe Regno Poloniæ, ſi Rex eligeretur, promittebat. Hanc conditionem Lithuani potiſſimùm, & alij cupidè amplectendam cenſebant, tamen ſerio Moſcum hæc offerre vix ſibi perſua-

dere alij cordati poterant. Quarto loco habebantur, qui Piaſtum, ſeu ex corpore Regni aliquem omnibus exteris præferendum cenſebant. Quorum ſententiam multi non poſtremæ autoritatis Senatores probabant. Inprimis, enim regno expedire viſum eſt, Regem, qui linguam mores & iura Regni perſpecta & cognita haberet, & conſtitutum Gubernationis curſum ac modum continuare poſſet, designari. Diſputabant, exteros appetere Regnum, non vt regni ſed ſua commoda & potentiam augeant, & ſuos ex regni promeritis ditent. Non tutum eſſe, cum exteris externas quoq; vires ac exercitus in regnum attrahere; Moleſtiſſimum verò & intolerabile, quod in conferendis dignitatibus, officijs & honoribus, externi indigenis præferrentur. Exemplo eſſe Stephanum regem deſunctum, cuius potentia ita iam excreuiſſet, vt cum Hungaris ſuis vniuerſo regno terrori eſſet. Has & ſimiles rationes multas, magno cum applauſu multi excipiebant. & inteſtina procerum æmulatione ac inuidiâ, qua alij alios ſibi præferri ægerrimè latq; erant, ſublata, indigenam Regni aliquem, ad hoc faſtigium dignitatis euechi maximè optabant.

Turcici etiam Imperatoris nomine, Veſirius Baſſa, proceres Polonos hortatus fuerat, vt amicitiam, coniunctionem ac obedientiam, Porta excellentiſſimæ, haſtenus ab ijs, tum in electione Regis, tum alijs negotijs præſtari ſolitam, deinceps etiam tuerentur, & liberrima ſua electione, vnum ex fratris Stephani filijs, vel VVeivodam Tranſyluania, regem designarent.

Sed Legati PP. Romani, Cæſaris Rodolphi, regis Hiſpaniæ, archiducum Auſtriæ (quos Ioannes Sborouius honoris cauſa ad curiam deducebat) pro Cæſaris fratribus intercedentes: & Moſchici ſuum principem Theodorum proponentes, quarta Auguſti: poſtridie Suecici, pro Sigifmundo Sueciæ regis filio aduerſus Moſchum perorant.

rantes: deinde Electorum imperij Germanici, qui Austriacæ familiæ, ex qua ipsi tot seculis iam Imperatores Romanos creassent, rationem præ cæteris haberi petebant: & Friderici Curlandiæ ducis: publicè in Colo, seu loco comitijs electionis primùm destinato, publicè auditi sunt.

Secesserant autem inde, octiduo ante, ob contumelias verborum, archiepiscopo, & Palatino Masovia, à Posnaniensi & alijs illatas: & peculiarem conuentum, vicino in loco (quem nigrum Colo nominabant) Senatores aliquot instituerant. quibus se, Vicecancellarius regni Albertus Baranovius: & Masoviensis Stanislaus Critius, Plocensis, Kyouiensis, Palatini: & marschaleus regni Andreas Opalenius, Thesaurarius Ioannes Dolscius, & archicancellarius Ioannes Zamoiscius, adianxerant. Lithuani verò totas iam sex hebdomadas trans Vistulam peculiaria castra & Senatum ab vtrisque seiunctum habebant.

QVi cum archicancellario & Marschaleo regni conueniebant, quæsitis ordine suffragijs, partim Piasum, plurimi verò Sigismundum Sueciæ R. filium nominarunt. Eam designationem cæteris apud Gorcanum & Sborouios congregatis significant, eorumq; declarationem flagitant. Quam dari non posse archiepiscopus respondit, nisi in communem Senatum venirent. Tandem quatuor candidatos, Piasum, Moschum, Austriacum, & Suecum, archiepiscopus proposuit: addens tamen, nolle se cum Germano ex comitijs domum redire. Sciscitanti autem Gorcano, an non Suecum etiam pro Germano haberet? respondit, hunc ex Polono sanguine ortum sibi videri.

Die 9. Augusti, Archiepiscopus Gnesnensis & cæteri episcopi, excepto Kyouiensi, & proceres qui Maximilianum auersabantur, relictis Gorcano & Sborouianis, in alterum conuentum, vbi Cancellarius, archimarschaleus, & alij Senatores præcipui Suecum designarant, transeunt, & circa meridiem, SIGISMUNDVM Sueciæ principem,

pem, Annæ reginæ Poloniæ sororis filium, **REGEM** renunciant. Gorcanus, Sborouiani, & illis adherentes in suo senatu contra testati, ad Maximiliani electionem procedunt: & decretum regis Stephani de Christophori Sborouij proscriptione abrogant. contra quam abrogationem, qui Suecum elegerant, scripto protestantur.

Lithuani etiam plerique, Maximilianum regem tum prorsus recusantes, Moschum nominarant. postridie missis ex suo senatu ad Sborouianos, palatino Trocense Ioanne Lebowicio, & vicecancellario Leone Saphia, hortantur, ut à nouo rege eligendo abstineant: se enim apud alteram quoque partem laborare, ne ulterius progrediantur, sed electionem in aliud tempus & locum magis opportunum differant. cumque tres reges propositi sint, Suecus, Maximilianus & Moschus: si alioquin amicè conuenire non possint, **SORTE** potius, præmissa inuocatione Dei, iuxta exemplum scripturæ, **VNUM** ex his eligendum censent. Postidie etiam, Georgium Radeuilum cum fratre, qui Austriacum nominantibus se adiunxerant, ex senatu euocatos orant, ut nouam electionem impendant. Verum his admonitionibus spreis, qui in Colo erant, ineunte iam nocte, diem 12. Augusti sequente, **MAXIMILIANUM** Austriacum Regem, voce Kyouiensis episcopi Iacobi VVronicij, promulgant, & postridie in Franciscanorum templo suburbano, Doxologiam canunt, Andrea Sborouio aulæ Marscalco, ad aram denuo Maximilianum renunciante: Cardinali verò Radeuilo sacrum celebrante.

Vtriusque verò regis nominationem Lithuani (Cardinale Radeuilo & fratre excepto) prorsus improbabant, & communi cum nobilitate Lithuanica & magna Polonica parte, diplomate, duos reges non legitimè & libera electione, sed vi & armis præcipuarum familiarum, oppressa suffragiorum libertate, designatos, ideoque ad suos fratres domi de hac iniuria suæ libertati illata se referre,

& no-

& nouam ac legitimam electionem instituere & constanter rueri velle, restati sunt.

Interea, qui Maximilianum Regem creantur: conditiones & pacta electionis, cum Rodolphi Cæsaris & Philippi Hispaniæ regis Oratoribus ineunt, & decretum electionis, per regni procures: episcopum Kyouiensem: Ioannem Sborouium Castellanum Gnesnensem & Graudentium: Alexandrum ducem Pruncensem & alios, Maximiliano intimandum, conficiunt.

Cum autem Articuli conditionum & pactorum, inter ordines illos regni Poloniæ, & domus Austriacæ legatos conuentorum, typis excusi extent: sin mas breuiter adscribam.

Promittit Cæsar Rodolphus, rex Hispaniarum Philippus, & tota domus Austriaca, per legatos: octingenta millia aureorum, in regni Poloniæ fiscum à se depositum & solutum iri. 200. millia statim post electionem publicatam, vt inde miles ad finium regni defensionem, si Turca fortè aliquid moturus esset alatur. altera ducenta M. post coronationem. reliqua suo tempore, vt cum ordinibus conuentum fuerit. Pacta & fœdera inter regnum Poloniæ & Turcam olim facta rex seruabit & renouabit. Sin contra pacta Turcus apertè arma moueat: Romani PP. vniuersæ domus Austriacæ, omniumq; illius amicorum auxilia, Polonis præsto erunt. ac, vt hæc electio etiam ipsi Turcæ formidabilis existat: Rom. PP. Cæsar, Hispanus, cum præcipuis Christiani orbis regibus & imperio Romano, fœdus facient, qui cum regni Poloniæ & Lithuanie confœderatis, à Polonia & Lithuania Turcos depellent: etiam Theodoro Moscouiæ duce, in communem confœderationem per Cæsarem adducto. In limitibus regni, Podolia præcipuè, arces & propugnacula sumptibus domus Austriacæ intra triennium excitabuntur. Rex electus pacem publicam & priuatam in Polonia

Adeliter tuebitur, & prouinciarum grauamina tollet. Libertates, iura, priuilegia ordinum, & confæderationem inter dissidentes de religione, conseruabit & augebit. Officia, dignitates, & feuda bonorum regalium, nullis extraneis, sed indigenis Polonis & Lithuanis conferet, & alienigenis collata recuperabit. Controuersias de Prussia & Liuania, inter Romanum Imperium & Poloniae regnū existentes, intra quinquennium Imperator tollere studebit. Naruicam negociationem & societatem ciuitatum Hanse restaurabit. De Barensi & Rosanensi ducatu & ceteris Bonæ Reginae Poloniae redditibus Neapolitanis, cum rege Hispaniæ aget, vt iustis conditionibus tandem cum Poloniae regno transigatur. Amiciciam inter vicina Poloniae, Vngariæ, Boëmiæ regna, & commercia, cum Romani imperij & domus Austriacæ subditis instituta, conseruabit.

Academiā Cracouiensem clementissimè fouebit & prouehet. Quinquaginta adolescentes nobiles Polonos studijs literarum vel militiae deditos, in alijs nationibus suo sumptu alet. Polonis & Lithuanis fortibus viris, domui Austriacæ operam suam nauantibus, aditum ad functiones & equestrium ordinum dignitates & beneficia apud Hispaniæ regem patefaciet. Debita Sigismundi Augusti Poloniae regis, sine fisci detrimento soluet, & fideriam liberabit. Postremò, vniuersa domus Austriaca, omnibus in rebus, dignitatem, amplitudinem & felicitatem regni Poloniae omni diligentia & studio prouehet & ornabit. His conditionibus & articulis omnibus & singulis integrè ac constanter se satisfacturum esse, Iuramento solenni, Olomuciae, in summo templo, die Lambertij, 17. nostri Septembris, 27. Gregoriani, Maximilianus, in legatorum regni Poloniae, & amplissima præcipuorum domus Austriacæ procerum, qui vna subscripserunt, præsentia, confirmauit.

Ab altera parte, SVECIAE regis legatis, Articulos Poloni

loni proceres, qui Sigismundum regem designarant, proponunt: vt perpetuum fœdus sit inter Poloniæ & Sueciæ regna aduersus vtriq; finitimos hostes. Mortuo Ioanne Sueciæ rege, filius Sigismundus, Sueciæ regnum retineat, & ad primogenitos heredes transmittat. & si res ita feret, de consensu Ordinum Poloniæ & Lithuaniae, in Sueciam se conferre possit. Liuoniæ partem, Sueciæ regi hoc tempore subiectam, toti corpori Liuoniæ, atq; ita coronæ regni Poloniæ, Sigismundus restituet ac vniet. de quo cum legati mandata certa nō haberent: Regina Poloniæ Anna (pignori datis omnibus bonis suis) fideiuber. Classem armatam, in regni Poloniæ & Lithuaniae vsus, suo sumptu in mari instruet. Machinas bellicas certo numero, cum omni necessario instrumento, Polonis aduersus Neuogardiam, Plescouiam vel Smolensiam aliquid tentantibus, supeditabit, & ad VVendam captas relinquet. Summam 120. M. Ioachimicorum, Sigismundo Augusto olim à Ioanne Sueciæ rege mutuo datam: præterea dotem & hereditatem matrem, & quæcunq; alia sibi à regno Poloniæ & Lithuaniae, etiam ratione Ducatus Barri ac Rosanensis in regno Neapolitano deberi existimabit, regno donabit. Arces quinq; munitas in finibus regni, ex arbitrio ordinum, suo sumptu ædificabit & instruet. Nullos peregrinos homines, nisi paucos cubiculo illius seruientes, in regnum adducet. & hos, de suo, stipendijs persolutis, prima occasione iterum dimittet. Cùm Sueciæ regnum gubernabit, nullos regni Sueciæ consiliarios, consilij aut negotijs regni Poloniæ adhibebit. Corporis etiam custodes, eorumq; præfectos, nullos, nisi Polonos & Lithuanos natos, constituet. Nullis externis, prædia, dignitates vel officia vlla, sed solis Polonis & Lithuanis natis, iuxta regni statuta, conferet. Stipendia militibus in Liuonia & Podolia, sub rege Stephano debita, & alios ad defensionem finium & regni, donec Cracouiam veniat, impen-

fos sumptus fideliter solui in coronatione curabit. Confederationem inter dissidentes de religione, non solum, vt Henrici & Stephani tempore factum est, conseruabit: verum etiam executionem aduersus violatores, iuxta formam processus præscriptam, adiunget. Iura, libertates, priuilegia, & statuta regni, & in specie Articulos in coronatione regis Henrici sancitos, omniaq; alia, quæ conseruandis & augendis eorum libertatibus & iuribus seruiunt, & Maiestati regiae in coronatione proponuntur, confirmabit & tuebitur.

Ad Sueciae principem accersendum & per mare deducendum, Castellanus Podlasiensis missus. Qui verò Dantisci eum exciperent, & præstito iuramento ad coronationem deducerent, Episcopi, Præmisliensis, Albertus Sbaranouius regni vicecancellarius, Cuiauiensis, Posnaniensis, Palatinus Calisiensis & Volhinienensis, Castellani Rauensis, Radomius, & Socazouienensis, & ex singulis Palatinatibus aliquot nobiles, deputati sunt.

Ioannes III. Sueciae rex, cum de discordi electione Polonorum, nouo post renunciatum VVarsauiae Sigismundum die cognouisset: aliquot dies ancipiti animo hærebat, an mitteret in Poloniam, & dissidijs ac turbis inde orituris obijceret filium, qui certum domi & pacatum ac tranquillum regnum iam possideret. Tandem verò assensit, vt cum armata classe 24. nauium, & comitatu mediocri, Dantiscum trajiceret. Appulit igitur ad Vistulae ostium Sigismundus die 19. Septembris, quo Michaëlis festum ibi celebrabant. nec tamen egredi in terram, multò minus urbem ingredi primis aliquot diebus voluit: donec negotio cum legatis regni Poloniae, Alberto Baranouio, episcopo Præmislaensi, Vicecancellario, & cæteris regni legatis transacto, tandem 27. Septembris, Oliuæ, iuramentum solenne, Regibus nouis proponi solitum, salua sua protestatione, præstitit. Duos
tamen

tamen articulos, à legatis ipsius VVarſauiæ receptos, de Liuoſiæ parte, quam Sueci tenent, coronæ Poloniæ cédenda: & ære alieno regni Poloniæ diſſoluendo: promittere, conſtanter reſuſauit. Poſtridie naui ad pontem Motlauæ ſubueſtus, veſperi vibem introiuit. Vbi duodécim dies commoratus, eſſi nuncios de Maximiliani in Poloniã expeditione iam ſuſcepta quotidie accipiebat: tamen nihilominus, iter cum ſore Anna, reginã Poloniæ materterã inuiſurã, ſuſcepit.

Sigifmundus Cracouiã verſus progrediens, Petricouiã peruenit. vbi literis ad eum miſſis, Maximilianus Auſtriacus, cum exercitu Cracouiã obſidens, hortatur, vt ex regno ſibi legitimè delato, cuius poſſeſſionem, fretus Dei ope, & iuſtitia cauſæ, & Chriſtianorum principum auxilijs, adiſſet: in quod Suecum leui perſuaſione & temerario quorundã conſilio adductum venire cerneret; diſcedat. Sigifmundus viciffim, ſe non temerario conſilio, ſed ab ordinibus regni, qui VVarſauienſibus comitijs ipſum frequentiffimis ſuffragijs regem creauerant, vocatum venire; ac ſe meliori iure niti, recitata vtriuſq; electionis hiſtoria, oſtendit. ac his verbis tandem concludit: Nos quidem, Deo benè iuuante, Cracouiã progredi ad capeſſenda inſignia Regni conſtitutum habemus: quo nos fauor hominum ſtudiaq; deducunt. priuſq; fortunas omnes, vitamq; ipſam in quoduis diſcrimen exponere, quàm vocationem diuinã negligere, tantaq; ſtudia ac voluntates hominum, regnumq; ipſum deſerere, parati ſumus. S. V. autem iterum atque iterum rogamus, vt quemadmodum in hunc locum ſibi periculofum deducta eſt, ab hominibus ijs, qui ad res ſuas conſtituendas, S. V. copijs & impenſis abutuntur, neq; vllam S. V. habent rationem: ita iam, conſilio, prudẽtiaq; ſuæ vtatur, maioremq; ſalutis & incolumitatis, quàm eius dignitatis, cuius inani ſpecie quadã hic S. V. derinent, rationem ducat: atq; ex regno,

regno, quod propter tot hominum alienas voluntates, Dominum sibi minimè destinasse, facile potest intelligere, ipsa decedat, copiasq; istas suas deducat. Qua re sanè & sibi & publicæ tranquillitati optimè S. V. consuluerit. Datæ Petricouæ ex itinere, die 7. Nouemb. Anno 1587.

Cùm autem, illis ipsis diebus, præcursores Poloni, ad exploranda itinera præmissi, à Maximiliani ducibus, repulsi, & Andreæ Opalinij equites quidam, non procul à Pritzporto oppressi essent: Sigismundus aliquot dies Petricouæ substitit, donec Poloni, dignitatis & securitatis electi regis rationem habentes, ex vicinis Palatinatibus armati ad se maiores copias adducerent.

MAXIMILIANUS verò, vt aditu Sigismundum prohiberet, arctiore obsidione Cracouiæ pressit, eamq; occupare, quorundam in vrbe secum vel seriò vel simulatè conspirantium operâ, conatus est. Sed cùm Zamoiscius archicancellarius & generalis exercituum regni capitaneus, cum præsidio urbem fortiter defenderet; exercitus Maximiliani depulsus, multi interfecti, & tormenta bellica undecim, & aliquot signa militaria, hosti extorta sunt. Maximilianus igitur, soluta vrbis obsidione, ad Silesiæ fines exercitum reduxit, vt maioribus in Germania comparatis copijs, denuò fortunam suam periclitaretur.

Interea, apparatus in vrbe arcibus triumphalibus, & alijs ad excipiendum regem nouum necessarijs; SIGISMUNDUS, à regni archimarschaleo, Andrea Opalinio, & cæteris proceribus, deductus: die 29. nostri Nouembris, Cracouiæ, à meridionali vrbis parte, per Casimiriam & Stradomum ingreditur. Vbi supra pontem, Vistula fl. solennibus verbis excipiens nouum regem, & nulli alteri se aditum in urbem Cracouiæ concessurum testans, in arcu repræsentatus est. Ad D. Floriani, imago Stephani regis, sceptrum Sigismundo tradentis, eumq; ad virtutem & res præclare gerendas suo exemplo excitantis, expressa erat. Circa Stephanum, spolia, Maximiliano recens ad-

8
empta, machinæ bellicæ, arma, & duo vexilla suspensa.
erant addita inscriptione :

SIGISMUNDO III. electo Poloniae
& Suecia Regi, quod eius auspiciis, Maximilian
archiducis Austria miles, ad oppugnandum
urbem missus, victus; magnaq; cum cade,
tormentisq; ademptis, repulsus sit; Dux & mi-
lites, qui pro dignitate regia, ac libertate pa-
triae excubarunt, ut de Christianis, partim eti-
am civibus, mæsti; ut verò necessitate & vi si-
bi illata; eâ superatâ, Deo victoriae auctori gra-
tias agentes PP.

Rex in templum descendens Cardinalem Bathorem
salutavit. Inde progressus ad portam Floriani, Sigis-
mundum Augustum; Inde, Sigismundum primum: in-
aditu fori, Alexandrum; inde Joannem Albertum; Ca-
simirum III. & in aditu arcis IAGELLONem primum ex
hac familia regem, propositos habuit. Receptum in ar-
ce tormentorum tonitrua exceperunt. ac eodem tempore
Balthasar Bathoreus, Andreas, regis Stephani fratris fili-
us, cum Bornemissa, & bis mille Vngaris, aduenerunt.

Maximilianus interea, in Silesiæ finibus, 16. à Craco-
uia milliaribus, aliquot dies commoratus, legatos ad Mo-
scum, ad fratrem Rodolphum Cæsarem, ad Philippum
Hispaniæ regem, auxilia perentes mittit, ut maioribus co-
pijs & exercitu firmiore, elapsam ex manibus occasionem
repetat, & regnum Poloniæ fugitium assequatur.
Gorcanus & Sborouiani cum suis grassantes, itinera
omnia infesta reddunt. ita ut Torunienfes in Prussia non-
dinas anniuersarias, magno multorum damno, inhiberi
oportuerit.

Nihil

Nihilominus, conuocatis Cracouianis episcopis ac pro-
ceribus regni, SIGISMVNDVS Sueciæ princeps, 17.
nostri Decemb. seu Dominica tertia Aduentus: quæ ipsi
dies Iohannis Euangelistæ in ferijs Natalicijs fuit: solen-
ni more ac modo, CORONA REGNI Poloniæ in-
signitus est. eiq; postridie, Senatus & ciues Cracouientes
fidelitatis iuramentum dederunt. Numos argenteos, non
prorsus vnciales, cudit: quibus ab vno latere, ipsius ima-
go, & epigraphe, SIGISMVND. III. D. G. REX PO-
LONIÆ, & DES. SVECIAE, MAGN. D. LITHVA.
impressa est. in altero, Gladius vibratus, cum inscriptione,
PRO IVRE ET PRO POPVLO, conspicitur.

DEVS, qui transfert & stabilit regna, & dat salutem
Regibus ipsi placentibus; inclytum Poloniæ regnum
& regem regat & seruet, & nos singu-
los doceat & gubernet.

